

Przedmiotowe zasady oceniania z biologii

rok szkolny 2026/2027

I. Przedmiotowe zasady oceniania z biologii w KSP opracowane są w oparciu o:

- a. Podstawę programową.
- b. Program nauczania z biologii z wydawnictwa Nowa Era.
- c. Szkolne Zasady Oceniania.

II. Ocenianiu uczniów podlegają:

- sprawdziany;
- kartkówki;
- odpowiedzi ustne;
- praca na lekcji, praca grupowa na lekcji;
- aktywność;
- prowadzenie zeszytu ćwiczeń / zeszytu przedmiotowego;
- udział w konkursach ;
- wykonanie pracy dodatkowej

1. Sprawdziany oraz kartkówki mogą mieć różną formę np. zadań otwartych, zamkniętych, zadań wielokrotnego wyboru, zadań typu prawda – fałsz, zadań na dobieranie i inne.
2. Sprawdziany obejmują większą partię materiału, zapowiadane są z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i odnotowane przez nauczyciela w dzienniku elektronicznym. Kartkówki obejmują materiał maksymalnie z trzech ostatnich tematów i są wcześniej zapowiadane.
3. Prowadzenie zeszytu ćwiczeń / zeszytu przedmiotowego jest obowiązkowe zgodnie ze wskazówkami nauczyciela.
4. Sprawdziany są obowiązkowe. Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania wyżej wymienionej pracy w terminie i formie ustalonym przez nauczyciela. Jeżeli tego nie zrobi nauczyciel może uznać tę pracę za niezaliczoną i na tej podstawie obniżyć ocenę śródroczną lub końcoworoczną.
5. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do zajęć lekcyjnych z powodu dłuższej nieobecności usprawiedliwionej. W tym przypadku uczeń w uzgodnionym z nauczycielem terminie uzupełnia zaległości.
6. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji raz w semestrze z powodu zgłoszonych na początku lekcji nieprzewidzianych przypadków losowych.

7. Nieprzygotowanie należy rozumieć jako nieprzygotowanie się do wypowiedzi ustnych i pisemnych, (nieprzygotowanie nie zwalnia od pisania zapowiedzianych kartkówek, sprawdzianów) zeszytu ćwiczeń/ zeszytu przedmiotowego.
8. Nauczyciel respektuje zwyczaje „szczęśliwy numer”, nie oceniając wypowiedzi ustnych ucznia i przygotowania do lekcji. „Szczęśliwy numer” nie zwalnia od pisania lub oddania do sprawdzenia zapowiedzianych wcześniej prac.
9. Ocenę ze sprawdzianów oraz kartkówek wskazanych przez nauczyciela uczeń może poprawić jednokrotnie w terminie i formie ustalonej z nauczycielem. Ocenę tę nauczyciel wpisuje w e- dzienniku w kolumnie poprawa, obok oceny pierwotnej.
10. Sprawdziany są sprawdzone, oddane i omówione w ciągu 10 dni w których odbywają się zajęcia dydaktyczne. Kartkówki w terminie jednotygodniowym- gdy odbywają się zajęcia szkolne.

III. Cele ogólne oceniania:

- zwiększanie rangi stopni opanowania umiejętności,
- motywowanie uczniów do angażowania się i aktywnej oraz systematycznej pracy na lekcjach,
- dostarczanie możliwie precyzyjnej informacji o poziomie, osiągania założonych celów kształcenia, szczególnie w zakresie umiejętności,
- wdrażanie uczniów do efektywnej samooceny i samokontroli,
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności uczniów za osobiste postępy w dziedzinie edukacji szkolnej,
- dostarczanie rodzicom bieżącej informacji o osiągnięciach ich dzieci.

IV. Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią biologiczną,
- potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
- potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- bierze udział w konkursach biologicznych na terenie szkoły i poza nią.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- wykazuje szczególne zainteresowania biologią

- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
- potrafi planować doświadczenia,
- sprawnie posługuje się sprzętem laboratoryjnym,
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela,
- zna sprzęt laboratoryjny,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
- jest aktywny na lekcji,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu biologii oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem nauczyciela,
- z pomocą nauczyciela opisuje proste doświadczenia ,
- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii biologicznej,
- jest mało aktywny na lekcji,

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji.

V. Sposoby informowania uczniów i rodziców.

- Na pierwszej godzinie lekcyjnej zapoznaję uczniów z PZO (zgodnie z SZO)
- Oceny częściowe są jawne i oparte o opracowane kryteria.
- O ocenach częściowych lub końcowych za pierwszy i drugi semestr informuje się rodziców na zebraniach rodzicielskich udostępniając zestawienie ocen lub w czasie indywidualnych spotkań z rodzicami, rodzice mają wgląd do ocen częściowych i semestralnych poprzez ich stałą kontrolę w dzienniku elektronicznym.

VI. Kryteria oceniania

1. Progi procentowe ocen przy ocenianiu prac pisemnych uczniów

Wynik procentowy	Ocena
95-100	celująca
85-94	bardzo dobra
70-84	dobra
50-69	dostateczna
30-49	dopuszczająca
0-29	niedostateczna

Dopuszcza się stosowanie plusów i minusów oprócz ocen 1- oraz 6+ wg. poniższych kryteriów:

Wynik procentowy	Ocena
98-100	6
95-97	6-
93-94	5+
90-92	5
85-89	5-
81-84	4+
76-80	4
70-75	4-
66-69	3+
56-65	3
50-55	3-
46-49	2+
36-45	2
30-35	2-
26-29	1+
0-25	1

3. Oceny wystawiane przez nauczyciela są jawne i uzasadnione. Wszystkie oceny częściowe mają przypisane wagi, czyli liczby określające orientacyjny wkład pracy ucznia w uzyskanie tej oceny.

Stosowane są następujące wagi ocen:

Ocena za:	Waga
Sprawdziany	4
Kartkówki	2
Praca na lekcji	1
Aktywność	1
Praca domowa	1
Dodatkowa praca	1
Udział i sukcesy w konkursach ogólnopolskich, wojewódzkich, powiatowych, gminnych	4
Udział i sukcesy w konkursach szkolnych	2

4. Przy ustaleniu oceny śródrocznej oraz końcoworocznej bierze się pod uwagę średnią ważoną ocen bieżących, systematyczną i ciągłą pracę i osiągnięcia w konkursach.
5. Udział w konkursach ocenia się w zależności od rangi konkursu i uzyskanych wyników.
6. Ocena śródroczna i końcoworoczna nie jest wyłącznie średnią ocen częściowych.
7. W ostatnim tygodniu przed feriami nauczyciel może przeprowadzić prace pisemne, a ocenę wpisać na II półrocze.

VII. Informacje na temat udostępniania rodzicom prac pisemnych

1. Na prośbę rodzica prace pisemne (sprawdziany, kartkówki) są do wglądu u nauczyciela przedmiotu do końca roku szkolnego podczas konsultacji/wywiadówek.
2. Informacje o postępach ucznia rodzic otrzymuje poprzez stałą kontrolę w dzienniku elektronicznym, na zebraniach z rodzicami .

PZO - NAUCZANIE NA ODLEGŁOŚĆ

1. PZO dotyczące nauczania na odległość mają charakter przejściowy i obowiązuje w okresie wyznaczonym przez Dyrektora szkoły w którym tradycyjna forma realizacji zajęć jest niemożliwa do kontynuowania na terenie szkoły.
2. Nauczanie na odległość polega na kontaktowaniu się i pracy nauczyciela z daną klasą poprzez urządzenia takie jak: komputer, tablet, telefon; przy użyciu e-dziennika i platformy Teams.
3. W ramach zdalnej nauki, uczeń ma obowiązek:
 - a) uczestnictwa w zajęciach lekcyjnych poprzez odczytanie wiadomości, opracowanie lekcji wysłanych przez nauczyciela przedmiotu, uczestnictwo w zajęciach on-line na platformie Teams.
 - b) systematycznego utrwalania wiedzy i umiejętności w zakresie wskazanym przez nauczyciela
 - c) na prośbę nauczyciela korzystania na lekcji z kamery i mikrofonu
4. Jeżeli uczeń ma problemy z dostępem do komputera, internetu itp. co uniemożliwia mu lub utrudnia naukę zdalną, powinien zgłosić to do wychowawcy klasy, który poinformuje o tym poszczególnych nauczycieli uczących w danej klasie i wspólnie z nimi zaproponuje formę pracy zdalnej.
5. Nauczyciele odnotowują uczestnictwo w zajęciach zdalnych zaznaczając obecność zdalną lub nieobecność zdalną.
6. Obowiązuje bezwzględny zakaz rejestrowania czy fotografowania spotkań w formie lekcji on-line, wizerunków uczestników oraz przedstawianych w trakcie zajęć materiałów, niezależnie od tego, czy odbywają się w trybie na żywo, czy też w innej formie interakcji z prowadzącym zajęcia.
7. Przy ocenianiu uczniów w czasie nauczania zdalnego obowiązuje skala ocen stosowana dotychczas ale wagi ocen z poszczególnych aktywności ucznia na czas nauczania zdalnego mogą ulec zmianie.
8. Przesyłanie prac pisemnych lub innych form zadań odbywa się poprzez platformę teams w terminie wyznaczonym przez nauczyciela
9. Nauczyciel ma 14 dni na sprawdzenie pracy i poinformowanie uczniów o ocenach, oraz o terminach i sposobach poprawy prac klasowych i sprawdzianów.

**Dostosowanie wymagań edukacyjnych z biologii
do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów
w roku szkolnym 2025/2026**

Każdy uczeń, który posiada opinię Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej o dysfunkcjach, jest oceniany zgodnie z indywidualnymi zaleceniami.

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę:

- ✓ indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne każdego ucznia,
- ✓ wysiłek wkładany przez ucznia w pracę,
- ✓ zainteresowanie przedmiotem,
- ✓ zaangażowanie ucznia na zajęciach,

Wymagania dla uczniów z dysfunkcjami ustala się indywidualnie w zależności od dysfunkcji ucznia oraz wskazówek i zaleceń przekazanych przez poradnię.

**Indywidualne dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą:
dostosowanie wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do
indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia.**

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych dostosowywane do wskazań z opinii PPP:

- Uwzględniać trudności związane z zapamiętywaniem definicji pojęć nazw,
- W czasie wypowiedzi dyskretnie wspomagać, naprowadzać, dodatkowo instruować, pokazywać na przykładach, dawać więcej czasu,
- W ocenie sprawdzianów, kartkówek uwzględniać możliwość popełniania błędów wynikających z zaburzonych funkcji wzrokowo-przestrzennych, percepcyjno-motorycznych i lateralizacji (brak przecinka, przestawienia cyfr w liczbach),
- Korzystać z modeli figur geometrycznych do obliczeń w zadaniach angażujących wyobraźnię przestrzenną,
- Materiał programowy wymagający znajomości wielu wzorów, symboli, przekształceń podzielić na mniejsze partie,
- Wydłużyć czas na prace pisemne i wypowiedzi ustne lub zmniejszać ilość zadań w przewidzianym dla całej klasy czasie lub dostosować je do indywidualnych potrzeb ucznia,
- Wspomagać ucznia w ustaleniu danych z zadaniu tekstowych, zależności pomiędzy nimi, naprowadzać poprzez rysunek, analogię do poprawnego rozwiązania,
- Zachęcać ucznia by przedstawiał swój tok myślenia,
- Kontrolować stopień zrozumienia przeczytanych przez ucznia poleceń,
- Podczas rozwiązywania zadań tekstowych kierować ucznia do ważniejszych fragmentów tekstu, tych które zawierają istotne dane,
- Ograniczyć się do sprawdzania wiadomości w trakcie prac pisemnych (test wyboru, testy z lukami)
- Preferować wypowiedzi ustne (często odpytywać z krótszych partii materiału),
- Precyzyjnie kierować pytania do ucznia,
- Umożliwić dziecku ustne komentowania wykonywanych działań w operacjach matematycznych wymagających wielokrotnych przekształceń,
- Uwzględniać przy ocenie pracy ucznia poprawność toku rozumowania a nie tylko prawidłowość wyniku końcowego,

- Tak rozplanować graficznie sprawdzian, aby pod treści zadania było wolne miejsce na rozwiązanie, ma to na celu uniknięcie niepotrzebnych pomyłek przy przepisywaniu zadań na inną stronę (gubienia, mylenia znaków, cyfr, symboli),
- Pozwolić na korzystanie z gotowych wzorów, tablic w czasie pracy na lekcji,
- Unikać wyrywania do odpowiedzi,
- Udzielać pomocy dziecku w wykreślaniu figur, rozplanowaniu rysunku, zachowaniu prawidłowego kierunku odwzorowywania,
- Podczas rachunku pamięciowego umożliwiać dziecku zapisywanie liczb na kartce,
- Systematycznie i z dużą częstotliwością utrwalać za pomocą różnych metod:
- Odczytywanie i zapisywanie symboli matematycznych,
- Różnicowanie znaków działań matematycznych,
- Odczytywanie liczb wielocyfrowych, ułamków, potęg, pierwiastków.

**Indywidualne dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą:
specyficzne trudności w uczeniu się.**

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń;
- ze względu na wolne tempo czytania lub/i pisania zmniejszenie liczby zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużenie czasu pracy lub uproszczenie zadań;
- unikanie wyrywania do odpowiedzi - umożliwienie przypomnienia wiadomości,
- opanowania napięcia emocjonalnego często blokującego wypowiedź;
- dawanie więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy;
- sprawdzanie czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracać wielkość notatek;
- uwzględnianie trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem;
- upewnianie się, że uczeń zrozumiał polecenia i instrukcje.

**Indywidualne dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą:
dysleksja rozwojowa.**

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się często również na problemy ze zrozumieniem treści

- Unikać głośnego odpytywania z czytania przy całej klasie.
- Kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń.
- Ograniczać teksty do czytania i pisania na lekcji do niezbędnych notatek, których nie ma w podręczniku; jeśli to możliwe dać dziecku gotową notatkę do wklejenia.
- Pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do sprawdzanych wiadomości, wskazane jest, zatem stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami –

pozwole to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce, a nie na poprawności pisania.

- Wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych. Sprawdzanie wiadomości powinno odbywać się często i dotyczyć krótszych partii materiału. Pytania kierowane do ucznia powinny być precyzyjne.
- Podczas wykonywania ścisłych operacji wymagających wielokrotnych przekształceń, należy umożliwić dziecku ustne skomentowanie wykonywanych działań. W ocenie pracy ucznia wskazane jest uwzględnienie poprawności toku rozumowania, a nie tylko prawidłowości wyniku końcowego. W przypadku prac pisemnych z przedmiotów ścisłych i im pokrewnych, nauczyciel powinien zwrócić uwagę na graficzne rozplanowanie sprawdzianów –pod treścią zadania powinno być wolne miejsce na rozwiązanie. Pozwoli to uniknąć niepotrzebnych pomyłek przy przepisywaniu zadań na inną stronę np. gubienia, mylenia znaków, cyfr, symboli, tak charakterystycznych dla dzieci z dysleksją.
- Materiał programowy wymagający znajomości wielu wzorów, symboli, przekształceń można podzielić na mniejsze partie. Tam, gdzie jest taka możliwość, pozwolić na korzystanie z gotowych wzorów, tablic itp.
- Unikać wrywania do odpowiedzi. Jeśli to możliwe uprzedzić ucznia (na przerwie lub na początku lekcji), że będzie dzisiaj pytany. W ten sposób umożliwiamy dziecku przypomnienie wiadomości, skoncentrowaniu się, a także opanowanie napięcia emocjonalnego często blokującego wypowiedź.
- Dobrze jest posadzić dziecko blisko nauczyciela, dzięki temu zwiększy się jego koncentracja uwagi, ograniczeniu ulegnie ilość bodźców rozpraszających, wzrośnie bezpośrednia kontrola nauczyciela, bliskość tablicy pozwoli zmniejszyć ilość błędów przy przepisywaniu.
- Podczas oceny prac pisemnych nie uwzględniać poprawności ortograficznej lub oceniać ją opisowo.
- Naukę tabliczki mnożenia, definicji, reguł wzorów, symboli chemicznych rozłożyć w czasie, często przypominać i utrzymywać,
- Nie wrywać do natychmiastowej odpowiedzi, przygotować wcześniej zapowiedź, że uczeń będzie pytany,
- W trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek,
- W czasie sprawdzianów zwiększyć ilość czasu na rozwiązanie zadań lub zmniejszyć ich ilość bądź dostosować do możliwości ucznia
- Można też dać uczniowi do rozwiązania w domu podobne zadania,
- Uwzględniać trudności związane z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr,
- Materiał sprawiający trudność dłużej utrzymywać, dzielić na mniejsze porcje,
- Oceniać tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny, co wynikać może z pomyłek rachunkowych i oceniać dobrze, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna, gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będący na wyższym poziomie kompetencji.

**Indywidualne dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą:
dysgrafia.**

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepisać ustnie z tego zakresu materiału;
- dać uczniowi możliwość pisania drukowanymi literami lub na komputerze;
- strona graficzna pisma nie wpływa na uzyskiwaną przez ucznia ocenę.

**Indywidualne dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą:
dysortografia.****Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:**

- Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepisać ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze.
- wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, pisma na maszynie, komputerze, zwłaszcza prac obszernych (wypracowań, referatów).
- Nie należy również oceniać estetyki pisma, np. w zeszytach. Jeśli pismo dziecka jest trudne do odczytania, można zamienić pracę pisemną na wypowiedź ustną.

**Indywidualne dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą:
dyskalkulia****Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:**

- Oceniany jest przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczną stronę liczenia. Uczeń ma, bowiem skłonność do przedstawiania kolejności cyfr w liczbie i przez to jej zapis jest błędny. Zły wynik końcowy wcale nie świadczy o tym, że uczeń nie rozumie zagadnienia. Dostosowanie wymagań będzie, więc dotyczyło tylko formy sprawdzenia wiedzy poprzez koncentrację na prześledzeniu toku rozumowania w danym zadaniu i jeśli jest on poprawny -wystawienie uczniowi oceny pozytywnej.

**Indywidualne dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą:
ADHD****Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:**

- posadzenie ucznia blisko biurka nauczyciela z dala od miejsc, które łatwo mogą go rozproszyć (okna, drzwi),
- posadzenie ucznia razem z osobą spokojną, osiągającą dobre wyniki,
- używanie krótkich komunikatów: "otwórz zeszyt", "spakuj książki", "spójrz na tablicę",
- powtarzanie polecenia (krótko i czytelnie),
- prośenie ucznia o powtórzenie poleceń,

- sprawdzanie czy uczeń wykonał jedno polecenie a dopiero potem wydanie następnego,
- częste nawiązywanie kontaktu wzrokowego,
- rozbijanie dużych zadania (poleceń) na mniejsze,
- uczenie robienia planów i harmonogramów, list, tabel, spisów, do których uczeń może się odwołać, kiedy się zagubi,
- przygotowanie ucznia do nagłych zmian odpowiednio wcześniej,
- przypominanie o terminowych zadaniach,
- w miarę potrzeb: dopilnowanie, aby uczeń kończąc zajęcia miał:
 - sporządzoną notatkę z lekcji (nie musi być ona pełna, ale powinna zawierać najistotniejsze treści),
 - zapisaną informację o pracy domowej: pisemnej i ustnej,
 - zapisaną informację o nowym, niecodziennym wydarzeniu; wycieczce, uroczystości szkolnej, nowych przyborach, które należy przynieść np. na następną lekcję (zapis musi być jednoznaczny i dokładny),
 - zapisaną informację o przewidywanym sprawdzianie, powtórzeniu wiadomości (termin, zakres materiału).

Indywidualne dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą: słabowidzący.

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- właściwe umiejscowienie ucznia w klasie (zapobiegające odblaskowi pojawiającym się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność)
- udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej
- podawanie modeli i przedmiotów do obejrzenia z bliska
- zwracanie uwagi na szybką męczliwość ucznia związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań)
- w geometrii należy wprowadzać uproszczone konstrukcje z ograniczoną do koniecznych liczbą linii pomocniczych i konstrukcje geometryczne wykonywać na kartkach większego formatu niż zwykła kartka papieru
- częste zadawanie pytania-„co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych.

Indywidualne dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą: słabosłyszący.

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca dla ucznia w pierwszej ławce w rzędzie od okna. Uczeń będąc blisko nauczyciela (od 0,5 do 1.5 m), którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust. Należy też, umożliwić uczniowi odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi

- nauczyciel mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu dziecka zwrócony twarzą w jego stronę -nie powinien chodzić po klasie, czy być odwrócony twarzą do tablicy, to utrudnia dziecku odczytywanie mowy z jego ust
- nauczyciel powinien mówić do dziecka wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji
- należy zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas m.in. zamykać okna przy ruchliwej ulicy, unikać szeleszczenia kartkami papieru, szurania krzesłami, to utrudnia dziecku rozumienie poleceń nauczyciela i wypowiedzi innych uczniów, powoduje też większe zmęczenie. Takie zakłócenia stanowią również problem dla uczniów z aparatami słuchowymi, ponieważ są wzmacniane przez aparat
- nauczyciel winien upewnić się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez uczniów niedosłyszających. W przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, używając prostego, znanego dziecku słownictwa. Można też wskazać jak to polecenie wykonuje jego kolega siedzący w ławce
- uczeń z wadą słuchu ma trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie, nie jest w stanie słuchać nauczyciela -co wymaga obserwacji jego twarzy - jednocześnie otworzyć książkę na odpowiedniej stronie i odnaleźć wskazane ćwiczenie. Często więc nie nadąża za tempem pracy pozostałych uczniów w klasie
- uczeń niedosłyszający powinien siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie pomagał mu np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.
- w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy (m.in. zapisanie nowego tematu, nowych i ważniejszych słów, dat na lekcji historii, itp.)
- nauczyciel może przygotować uczniowi z niedosłuchem plan pracy na piśmie opisujący zagadnienia poruszane w wykładzie lub poprosić innych uczniów w klasie, aby robili notatki z kopią i udostępniali je koledze
- konieczne jest aktywizowanie ucznia do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy
- nauczyciel podczas lekcji powinien często zwracać się do ucznia niesłyszającego, zadawać pytania – ale nie dlatego, aby oceniać jego wypowiedzi, ale by zmobilizować go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu
- pisanie ze słuchu jest najtrudniejszą formą pisania, a szczególnie dla ucznia z zaburzonym słuchem i nieprawidłową wymową, dlatego też należy stosować ćwiczenia w pisaniu ze słuchu tylko wyrazów lub zdań, wcześniej z uczniem utrwalonych, w oparciu o znane mu słownictwo. Jeżeli pisanie ze słuchu sprawia dziecku niedosłyszającemu duże trudności można je zastąpić inną formą ćwiczeń w pisaniu. Mogą to być ćwiczenia polegające na: przepisywaniu zdań z uzupełnieniem „luk” odpowiednimi wyrazami
- przy ocenie prac pisemnych ucznia nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu, one nie powinny obniżyć ogólnej oceny pracy. Błędy mogą stanowić dla nauczyciela podstawę, do podjęcia z uczniem dalszej pracy samokształceniowej i korekcyjnej oraz ukierunkowania rodziców do dalszej pracy w domu. Błędy w pisowni należy oceniać opisowo, udzielając uczniowi wskazówek do sposobu ich poprawienia
- uczeń niedosłyszający jest w stanie opanować konieczne i podstawowe wiadomości zawarte w programie nauczania, ale wymaga to od niego znacznie więcej czasu i wkładu pracy, w porównaniu z uczniem słyszącym. Przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą

słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

**Indywidualne dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą:
niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim.**

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

1. Zasady prezentacji materiału:

- stosowanie ćwiczeń doskonalących szybkość i precyzyjność spostrzegania;
- zwracanie szczególnej uwagi na odróżnianie istotnych szczegółów;
- wydłużanie czasu na zrozumienie prezentowanych treści materiału;
- przekazywanie treści za pomocą konkretnych uwzględniając krótkotrwały okres koncentracji;
- podawanie atrakcyjnego wizualnie materiału mniejszymi partiami;
- wykorzystanie w pracy z uczniem jego dobrego poziomu pamięci operacyjnej oraz uwzględnianie wolnego tempa uczenia się.

2. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- wydłużanie czasu na opanowanie materiału;
- uwzględnianie problemów z funkcją pamięci logicznej i abstrahowania;
- angażowanie ucznia do wypowiedzi ustnej uporządkowanej;
- formułowanie krótkich i precyzyjnych poleceń w pracach klasowych, kartkówkach i testach.

3. Zasady oceniania:

- uwzględnianie przy ocenianiu możliwości wystąpienia błędów mających związek z wadą wymowy;
- ocenianie wkładu pracy w wykonanie ćwiczeń;
- stosowanie zasady oceniania rzeczywistych indywidualnych postępów w nauce, a nie stanu faktycznego;
- stosowanie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwały i zachęty;
- ograniczanie w wypowiedzianiu się na określony temat do kilku prostych zdań;
- naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze.

**Indywidualne dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą:
niedostosowanie społeczne i zagrożenie niedostosowaniem społecznym.**

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

1. Zasady prezentacji materiału:

- wyznaczanie większej ilości czasu na zadania wymagające czytania, pisanie;
- zwracanie szczególnej uwagi na odróżnianie istotnych szczegółów;
- wydłużanie czasu na zrozumienie prezentowanych treści materiału;
- dzielenie materiału do nauki na mniejsze części;
- podawanie atrakcyjnego wizualnie materiału mniejszymi partiami;
- wykorzystanie w pracy z uczniem jego dobrego poziomu pamięci operacyjnej oraz uwzględnianie wolnego tempa uczenia się.

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- wydłużanie czasu na opanowanie materiału;
- zachęcanie do staranności wykonywanych prac i rysunków;

- angażowanie ucznia do wypowiedzi ustnej uporządkowanej;
- formułowanie krótkich i precyzyjnych poleceń w pracach klasowych, kartkówkach i testach.

3. Zasad oceniania:

- pozytywne motywowanie do pracy nad przewyżnianiem istniejących trudności;
- ocenianie wkładu pracy w wykonanie ćwiczeń;
- stosowanie zasady oceniania rzeczywistych indywidualnych postępów w nauce, a nie stanu faktycznego;
- stosowanie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwały i zachęty;
- ograniczanie w wypowiedzianiu się na określony temat do kilku prostych zdań;
- naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze.

Indywidualne dostosowanie wymagań z dla uczniów z diagnozą: Uczeń niepełnosprawny ruchowo, w tym z afazją

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- test wyboru (pytania zamknięte),
- wydłużenie czasu wypowiedzi ustnej i pisemnej (ewentualne dokończ. odpowiedzi na zajęciach dodatkowych),
- nieocenianie zadań (ćwiczeń) wykorzystujących sprawność manualną (kreślenie),
- ocenianie treści wypowiedzi pisemnej, a nie estetykę pisma,
- podczas pisania zmniejszenie ilości tekstu,
- przygotowanie sprawdzianów -uczeń wpisuje tylko wyniki (w zakresie matematyki) lub uzupełnia tekst z lukami brakującymi wyrazami,
- w związku zaburzeniami orientacji i wyobraźni przestrzennej zmniejszyć wymagania odnośnie np. kreślenia figur geometrycznych (przestrzenne), wykresów funkcji (odczytywania wykresów), „czytania” mapy,
- przewaga formy ustnej nad pisemną (jeśli uczeń nie ma afazji),

przy afazji:

- tworzenie spokojnej atmosfery w trakcie wypowiedzi ustnych,
- uwzględnienie problemów z wymową i artykulacją w czasie wypowiedzi.

Indywidualne dostosowanie wymagań z dla uczniów z diagnozą: Uczeń z chorobą przewlekłą

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- prezentowanie treści w taki sposób, by stały się w pełni dostępne możliwościom ucznia;
- użycie w większym stopniu niż standardowo środków informatycznych;
- rozpoznawanie symptomów słabszego samopoczucia;
- zachęcanie do podejmowania częstych interakcji społecznych;
- rozbudzanie chęci eksperymentowania;
- zapewnienie pomocy przy nadrabianiu zaległości związanych z absencją szkolną;

- dzielenie materiału, który uczeń musi zaliczyć na mniejsze części;
- dawanie okazji do wykazania się samodzielnością;
- wzmacnianie samooceny;
- zapewnienie integracji z zespołem klasowym (aby uczeń nie czuł się samotny i nie nasilały się symptomy choroby wskutek obniżonego nastroju);

**Indywidualne dostosowanie wymagań z dla uczniów z diagnozą:
Uczeń po przeżyciach traumatycznych**

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- pomoc w radzeniu sobie ze stresem;
- niestwarzanie atmosfery napięcia, zdenerwowania;
- umożliwienie zaliczania w późniejszym terminie;
- rozłożenie zaliczanego materiału na mniejsze partie.

**Indywidualne dostosowanie wymagań z dla uczniów z diagnozą:
o inteligencji niższej niż przeciętna**

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- częste odwoływanie się do konkretności (np. graficzne przedstawianie treści zadań), szerokie stosowanie zasady pogłębłości,
- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej),
- podawanie poleceń w prostszej formie (dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części),
- wydłużanie czasu na wykonanie zadania,
- podchodzenie do dziecka w trakcie samodzielnej pracy w razie potrzeby udzielenie pomocy, wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania,
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie samodzielnie wykonać,
- potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału.

**Indywidualne dostosowanie wymagań z dla uczniów z diagnozą:
Uczeń zdolny**

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- poszerzenie zainteresowań i umiejętności ucznia poprzez udział w przedsięwzięciach szkolnych i pozaszkolnych;
- opracowanie indywidualnego programu rozwoju ucznia zdolnego: ustalenie tematyki, form, terminów realizacji programu;

- indywidualizacja procesu dydaktycznego podczas zajęć edukacyjnych poszerzenie treści, wzbogacenie;
- przygotowanie ucznia do udziału w konkursach;
- przeprowadzanie okresowej ewaluacji postępów ucznia;
- wymiana spostrzeżeń, współpraca całej rady pedagogicznej;
- współpraca z wychowawcą ucznia, pedagogiem, rodzicami w celu zapewnienia uczniowi zdolnemu harmonijnego rozwoju umysłowego i psychofizycznego;
- promowanie ucznia i jego osiągnięć na terenie szkoły i poza nią.
- Praca z uczniem zdolnym na lekcjach matematyki realizowana jest głównie w formie pracy indywidualnej. Jest to optymalna forma pozwalająca precyzyjnie dobrać treść i dostosować tempo uczenia się. Realizuje się je poprzez:
 - krótkie, kilkuminutowe rozmowy nauczyciela z uczniem, zwykle komentujące w sposób rozszerzający bieżący materiał lub kończące się sformułowaniem problemu, a potem rozwiązaniem go,
 - zadawanie dodatkowych zadań podczas prac klasowych i domowych,
 - przygotowanie przez ucznia referatów po przeczytaniu odpowiedniej literatury,
 - korygowanie błędów kolegów (szukanie błędów w rozumowaniu),
 - prowadzenie przez uczniów fragmentów lekcji (czasami przygotowanie całej lekcji),
 - zachęcanie do czytania fachowych czasopism,
 - zwiększanie wymagań, co do ścisłości i precyzji ich wypowiedzi,
 - stworzenie uczniom najzdolniejszym okazji do swobodnego wyboru zadań trudniejszych, swobodnej decyzji w podejmowaniu dodatkowych zadań,
 - organizowanie konkursów w rozwiązywaniu zadań trudniejszych.
- Innymi formami pracy z uczniem zdolnym są:
 - praca w grupach o podobnym poziomie uzdolnień, gdzie zadawane są zadania trudniejsze dla grup zdolniejszych,
 - praca w grupach, w których uczniowie uzdolnieni pełnią rolę liderów, a praca może być formą konkursu